



1. Referentie

Referentie	Csincsak, M., Deklerck, J., Franssen, G., Pleysier, S., Van der Vorst, L. (2005). <i>Overlast in parken. Een verkennend onderzoek naar overlastfenomenen in parken en groenzones binnen de politiezone VLAS</i> . Kortrijk: Expertisecentrum maatschappelijke veiligheid.
Taal	Nederlands
ISBN - ISSN	/
Publicatievorm	Onderzoeksrapport

2. Abstract

Overlast is een steeds belangrijker wordend maatschappelijk, politiek en wetenschappelijk terrein. Politiediensten worden steeds vaker geconfronteerd met klachten van overlast, vooral op openbare plaatsen als parken en groenzones. Dit doet de vraag rijzen naar wat als overlast gezien wordt, wie als oorzaak ervan ervaren wordt, wie de overlast ervaart en wat mogelijke oplossingen ervoor zijn. In dit onderzoek werden vijf parken in de Politiezone VLAS (Kortrijk en omgeving) geselecteerd. In deze vijf buurten werden zowel buurtbewoners als sleutelfiguren geïnterviewd. Uit deze interviews bleek dat zowel fysieke overlast (zwerfvuil, sluikstorten en hondenpoep) als sociale overlast (rondhangende jongeren) ervaren werd. Er waren weliswaar sterke variaties tussen de buurten, maar een constante was dat de loutere aanwezigheid op zich van jongeren als problematisch gezien werd. Klagers waren over het algemeen oudere buurtbewoners. Opvallend was wel dat de traditionele opdeling autochtoon-allochtoon niet echt naar voren kwam. Ook wat betreft het sluikstorten werd niet verwezen naar de traditionele daders (jongeren), maar naar autochtone oudere buurtbewoners.

3. Trefwoorden

Thema('s)	Delinquentie, vrije tijd, samenleving en politiek
Trefwoord(en)	Specifieke delicttypes, tolerantie, ruimtegebruik

4. Onderzoeker

Opdrachtgever	Politiecollege PZ VLAS & Stadsbestuur Kortrijk
Onderzoeker(s)	Marika Csincsak, Johan Deklerck, Gerrit Franssen, Stefaan Pleysier & Leen Van der Vorst Expertisecentrum Maatschappelijke Veiligheid Katholieke Universiteit Zuid-West-Vlaanderen Departement IPSOC Doorniksesteenweg 145 B-8500 Kortrijk Tel.: 056/26.41.50 Fax.: 056/21.58.03 Email: emv@katho.be

5. Onderzoeksvraag

Onderzoeksvraag	<ol style="list-style-type: none"> 1. Welke (overlast)problemen zijn er? 2. Wie zorgt voor de overlast? 3. Wie ervaart (vaak) overlast? 4. Wanneer/waar stellen zich de problemen? 5. Hoe wordt gereageerd op deze problemen? 6. Wat zijn de mogelijke oplossingen?
Hypothesen	/

6. Methode

Onderzoeks-methode	Individuele interviews aan de hand van gesloten vragenlijsten die afgenomen werden van sleutelfiguren en buurtbewoners.
Onderzochte groep	Enerzijds werden 17 sleutelfiguren individueel geïnterviewd. Het gaat hier om professionals die rechtstreeks in contact komen met buurtbewoners (lokale politie, jeugdwerkers, welzijnsdiensten,...). Anderzijds werd per wijk van een aantal buurtbewoners een individueel interview afgenomen. Per wijk: Astridpark, Venning en Van Raemdonckpark: telkens 14 interviews afgenomen; Sportpark: 16 mensen geïnterviewd (9 buurtbewoners, 7 passanten); Skatepark: 9 interviews afgenomen.
Bereik	Politiezone VLAS

7. Resultaten

Wijk Venning (Kortrijk)	<ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Welke problemen.</i> De buurtbewoners geven aan vooral last te hebben van rondhangende jongeren, de geluidshinder en schade aan de publieke ruimte die zij meebrengen. Een ander thema is verkeersveiligheid. Ook zouden kleine overvallen en inbraken af en toe voorkomen. 2. <i>Wie zorgt voor overlast.</i> Sleutelfiguren wijzen vooral op (minderjarige) allochtone jongeren (meestal tussen 12 en 14 jaar) aldus getuigen uit de buurt. 3. <i>Wie ervaart overlast.</i> Bovenstaande feiten veroorzaken vooral overlast bij de bejaarde buurtbewoners, toch kunnen de sleutelfiguren geen duidelijk profiel van de melders schetsen. 4. <i>Waar/wanneer stellen zich de problemen.</i> De problemen zouden zich vooral stellen buiten de schooluren en –dagen op diverse locaties in de wijk. De meeste respondenten menen dat de problemen de laatste jaren in negatieve zin geëvolueerd zijn. 5. <i>Hoe wordt gereageerd op de problemen.</i> De buurtbewoners stellen mijddedrag en durven niet reageren uit angst, sommigen melden ook aan de politie. De politie deden acties als fietsbrigades, verscherpt toezicht en een wijkagent. De gemeente deed aan buurtwerk, het weren van leegstand en het verhogen van de verkeersveiligheid. Ook is er een speelpleinwerking. De jongeren zelf reageren verschillend op de beschuldigingen, volgens een sleutelfiguur is de reactie afhankelijk van de wijze waarop ze aangesproken worden. 6. <i>Mogelijke oplossingen.</i> Voorgestelde oplossingen waren het (her)opvoeden van de ouders, het opdrijven van het aantal patrouilles, een meer repressieve aanpak, het aanwerven van een allochtone wijkagent/interventieagent, een verhoogde samenwerking tussen de wijkagent en het korps, een collectieve aanpak, het aanstellen van een animator, buurtbewoners leren omgaan met conflicten, meer initiatieven vanuit de gemeente
Koningin Astridpark (Kortrijk)	<ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Welke problemen.</i> Alle respondenten vermeldden overlast veroorzaakt door rondhangende jongeren: vandalisme, druggebruik, het bezetten van speeltuinen. Andere problemen zijn hondenpoep, brommers en fietsen in het park, zwerfvuil, sluikestorten, verkeersoverlast en diefstallen. 2. <i>Wanneer/waar stellen zich de problemen.</i> Respondenten verwezen hierbij naar mooi weer in de zomer en 's avonds en de weekenden. Op vlak van jongerenoverlast zou er wel een vooruitgang zijn. 3. <i>Wie zorgt voor overlast.</i> Het zijn vooral hangjongeren die de overlast veroorzaken, het zijn meestal marginalen of jongeren van elders. Voor het sluikestorten wordt verwezen naar oudere buurtbewoners. 4. <i>Reactie op problemen.</i> Negatieve ervaringen met het zelf aanspreken van de mensen. Vaak worden politie of andere diensten gecontacteerd. Sommigen tolereren de overlast, terwijl anderen het vermijden. 5. <i>Mogelijke oplossingen.</i> Meer verbodsbordjes, repressiever politieoptreden, een parkwachter, verhogen van de verkeersveiligheid, betere samenwerking tussen buurt en stad, renovatie en opwaardering van de buurt en tot slot voorzieningen en activiteiten voor jongeren.
Van Raemdonckpark (Kortrijk)	<ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Welke problemen.</i> Ook hier wordt verwezen naar rondhangende jongeren als bron. Ook moeders (van allochtone afkomst) met hun kinderen zijn vooral voor oudere bewoners een probleem. Andere bronnen zijn brommers, de

	<p>verkeersveiligheid en geparkeerde vrachtwagens, hondenpoep, sluikestorten. Ook zouden er enkele inbraken geweest zijn.</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. <i>Wie zorgt voor overlast.</i> Hierbij wijzen de respondenten naar rondhangende jongeren tussen 16 à 18 jaar. Er zitten heel wat passanten tussen. 3. <i>Wie ervaart de overlast.</i> Klachten van overlast worden vooral door de oudere bewoners aangehaald. 4. <i>Wanneer/waar stellen zich de problemen.</i> Vooral na de schooluren en tijdens het weekend. 5. <i>Reactie op problemen.</i> De buurtbewoners melden regelmatig aan de wijkagent. Ook gebeuren er soms opruimacties en sommige bewoners spreken de jongeren aan, maar dit leidt tot agressieve reacties. De respondenten erkennen dat de wijkagent pogingen doet, maar dat dit niets oplevert: de jongeren blijven. Van de gemeente wordt gezegd dat ze relatief weinig doen aan de overlast. 6. <i>Mogelijke oplossingen.</i> Respondenten halen aan: het opdrijven van de samenwerking, meer patrouilles, een buurtwerker, een aparte parkeerzone bestemd voor vrachtwagens, meer begeleiding voor schoolgaande jongeren.
Sportpark (Kuurne)	<ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Welke problemen.</i> Rondslingerend afval en rondhangende jongeren zijn de belangrijkste problemen. Andere aangehaalde problemen zijn geluidsoverlast, rondrijdende brommers, vandalisme, diefstallen en drugsoverlast. 2. <i>Wie zorgt voor overlast.</i> Vooral jongeren van 15-17 jaar in groepen van 8 à 10 man. 3. <i>Wie ervaart overlast.</i> Volgens een sleutelfiguur ervaart een veelheid van actoren overlast: de gemeente, bezoekers, oudere mensen. Bewoners menen dat vooral oudere mensen klagen. 4. <i>Wanneer/waar stellen de problemen.</i> Problemen met jongeren zijn verbeterd. Nu voornamelijk 's avonds en in vakanties. Ook in de weekends soms problemen. 5. <i>Reactie op de problemen.</i> Buurtbewoners houden toezicht op hun kleine kinderen. Soms treden ze zelf op, maar niet iedere bewoner is geneigd naar de jongeren toe te stappen. Sommigen bellen de politie. De politie zelf doet meer interventies en heeft een wijkagent ter plaatse, maar de buurtbewoners zijn zeker niet eensgezind over de effecten hiervan. De gemeente reageert met administratieve sancties en heeft al heel wat investeringen gedaan. De jongeren zelf zijn moeilijk aanspreekbaar. 6. <i>Mogelijke oplossingen.</i> Meeste bewoners zijn tevreden over de buurt, maar doen toch voorstellen: meer verlichting aanbrengen, het afsluiten van de groenzone, goede opvoeding door de ouders, buurtwerker, meer jeugdvoorzieningen.
Skatepark (Lendeledede)	<ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Welke problemen.</i> Er wordt melding gemaakt van geluidsoverlast, onreglementair parkeren, drugsoverlast, reukhinder, vuilnis en vandalisme. 2. <i>Wie zorgt voor overlast.</i> Dit zijn vooral schoolgaande jongeren. Voor de reukhinder wordt verwezen naar enkel agrarische bedrijven. 3. <i>Wie ervaart overlast.</i> De meeste respondenten hebben weinig last, slechts heel uitzonderlijk waren er negatieve geluiden over het skatepark. 4. <i>Wanneer/waar stellen de problemen.</i> Vooral enkele jaren geleden waren er problemen. Nu nog meestal na 22u, in de vakanties en de weekends. 5. <i>Reactie op problemen.</i> De buurtbewoners melden een grote informele sociale controle, meestal worden de jongeren zelf aangesproken. Sommige bewoners bellen rechtstreeks naar de burgemeester. De politie houdt regelmatig toezicht, de wijkagent was wel niet door iedereen gekend. De gemeente zou wel de nodige herstellingen uitvoeren, het contact met de jongeren zou wel wat verwaarloosd zijn. De jongeren blijken soms wel te klagen over de lage tolerantiedrempel van de buurtbewoners. 6. <i>Mogelijke oplossingen.</i> Meer investeren in communicatie met de jongeren en de klagers, meer aandacht naar onderhoud en herstel, meer verdraagzaamheid en wederzijds begrip.

8. Publicaties op basis van hetzelfde onderzoek

Deklerck, J. & Pleysier, S. (2006). Over hondenpoep en hangjongeren: Een verkennend onderzoek naar overlastfenomenen in parken en groenzones. *Tijdschrift voor Veiligheid*, 5, (1), 5-20.